

CONCEPTNOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: De invoering van een statiegeldsysteem in Vlaanderen

Samenvatting: In deze conceptnota wordt het kader geschetst voor de invoering van een statiegeldsysteem in Vlaanderen. De Vlaamse Regering geeft op grond van deze krijtlijnen het mandaat aan de bevoegde minister om de noodzakelijke onderhandelingen te voeren met de andere gewesten en het federale niveau.

1. SITUERING

Het “Verpakkingsbeleid en zwerfvuilbeleid 2.0” (“Verpakkingsplan”) werd vervroegd geëvalueerd. Dit werd door de minister afgesproken met de commissie Leefmilieu van het Vlaams Parlement in 2021. Op deze manier kunnen nog deze legislatuur beleidsinitiatieven genomen worden als de doelstellingen niet gehaald zouden worden. Initieel was deze evaluatie voorzien voor eind 2023 en werd ze een jaar naar voor getrokken. Het deelaspect zwerfvuil uit deze evaluatie wordt hier uitgelicht:

NETHEIDSINDEX

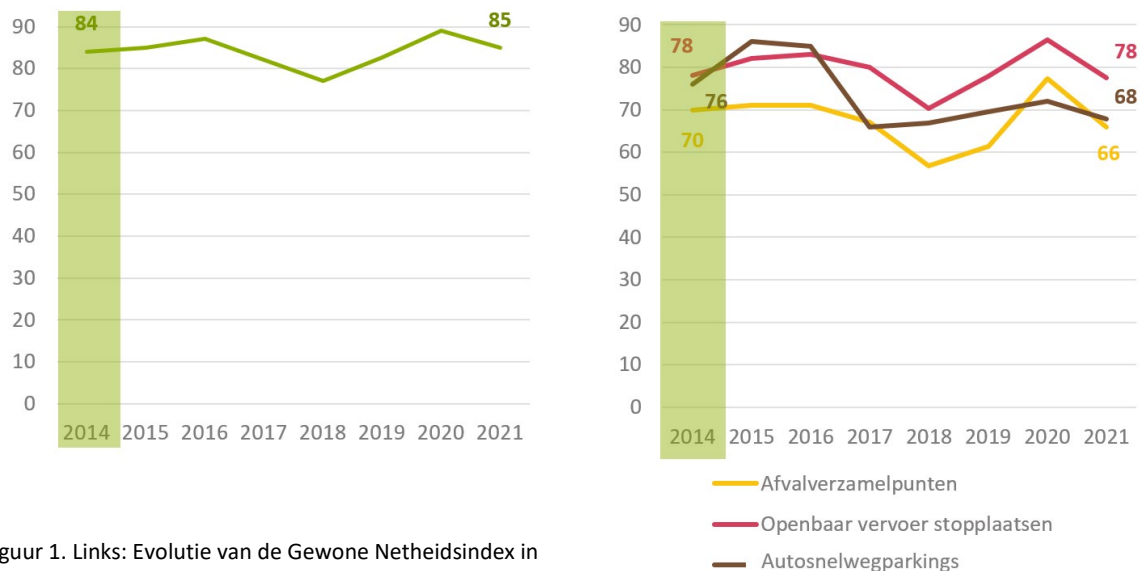
Het Uitvoeringsplan voor huishoudelijk en gelijkaardig bedrijfsafval (2016-2022), dat de doelstellingen uit het Verpakkingsplan verder vertaalde, stelt dat

1. **de score van de netheidsindex voor de drie slechtste doelplaatsen** (autostradeparkings, openbare vervoerplaatsen en afvalverzamelpunten) **moet stijgen met minimaal 10%** ten opzichte van 2014;
2. De score van de netheidsindex voor de andere doelplaatsen mogen niet verslechteren ten opzichte van 2014.

De methodologie voor het uitvoeren van de netheidsindex werd in samenspraak met de sector goedgekeurd op 5 maart 2020.

De positieve kentering uit 2019 en 2020 zien we niet langer in 2021 (**Figuur 1** links). Hierdoor lijkt het onmogelijk om de doelstelling omtrent de netheidsindex nog in 2022 te behalen. Mogelijk was er in de jaren 2020 en 2021 ook een impact vanwege COVID, maar dit is niet kwantificeerbaar.

////////////////////////////////////

Figuur 1. Links: Evolutie van de Gewone Netheidsindex in Vlaanderen (2014-2021). Rechts: Evolutie gewone Netheidsindex voor de 3 slechtste type-omgevingen (+10% doelstelling).

De grootste uitdaging ligt in het behalen van de +10% doelstelling voor autosnelwegparkings, waar de netheid nog is verslechterd. Afvalverzamelpunten scoren in 2021 onder het niveau van 2014, maar dit verschil is niet significant. Enkel voor openbaar vervoer stopplaatsen zitten we op hetzelfde niveau als in 2014 (Figuur 1 rechts). De doelstelling om voor deze drie doelplaatsen tot een verbetering te komen wordt dus voor geen enkele doelplaats gehaald. Integendeel, voor de snelwegparkings is er zelfs een verslechtering. De netheidsindex kijkt naar de totale netheid, dus ook impact van sluisstort heeft hier invloed op.

HOEEVELHEID ZWERFVUIL

Het Uitvoeringsplan voor huishoudelijk afval en gelijkaardig bedrijfsafval (2016-2022) stelt dat de totale hoeveelheid zwerfvuil daalt met 20 gewichtsprocent t.o.v. 2015 en dus nog maximaal 16.340 ton mag bedragen in 2022 (t.o.v. de schatting van 20.426 in 2015).

De OVAM publiceert tweemaal per jaar de resultaten van de metingen die de hoeveelheid opgeruimd zwerfvuil en de opruimkosten ervan aangeven. De resultaten geven een evolutie van de hoeveelheid zwerfvuil ten opzichte van de nulmeting van 2015. Dit referentiejaar is overeengekomen met de sector en verankerd in het Uitvoeringsplan huishoudelijk en gelijkaardig bedrijfsafval (akkoord Vlaamse Regering op 12 juni 2020).

De laatste schatting van de hoeveelheid opgeruimd zwerfvuil in Vlaanderen voor deze planperiode is uitgevoerd in 2022, over het jaar 2021. Zoals weergegeven in Tabel 1 werd de hoeveelheid opgeruimd zwerfvuil geschat op 18.171 ton. Deze cijfers geven een daling van 11,0% ten opzichte van de cijfers van 2015 (20.426 ton). Deze daling is echter onvoldoende om de doelstelling te halen. Ook is er geen structureel dalende trend over de jaren heen zichtbaar.

Tabel 1. Hoeveelheid opgeruimd zwerfvuil

	2015	2017	2019	2021
Totale hoeveelheid opgeruimd zwerfvuil	20.426	19.916	22.641	18.171
Evolutie t.o.v. nulmeting (2015)		-2,5%	+10,8%	-11,0%

////////////////////////////////////

